

การลงทุนโดยตรงของญี่ปุ่นในภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง : สปป.ลาว เวียดนาม และกัมพูชา

ธนัญญ์ ฐปสม*

เจ้าหน้าที่วิจัย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การลงทุนโดยตรงของญี่ปุ่นในภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง : สปป.ลาว เวียดนาม และกัมพูชา เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ผู้เขียนได้มีโอกาสร่วมโครงการส่งเสริมการค้าการลงทุนในประเทศ กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพพม่า และเวียดนาม (CLMV) และโครงการจัดทำแผนที่การตลาดสำหรับ SMEs ไทยสู่ตลาดอาเซียน (ASEAN Niche Market Mapping : Cambodia) : กัมพูชา และเวียดนาม ในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมา ทำให้ได้มีโอกาสเดินทางไปเก็บข้อมูล และดำเนินกิจกรรมต่างๆในภาคสนามในพื้นที่ ได้เห็นภาพความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ การขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรมเกษตร การบริการ และการจ้างงานในภูมิภาค(CLMV) ที่เติบโตอย่างรวดเร็วและชัดเจนมาก ประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาคนี้มากที่สุดจะเป็นประเทศพัฒนาที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงในแถบเอเชียด้วยกัน ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี รองลงมาคือประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ประเทศในกลุ่ม CLMV เป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และมีแรงงานราคาถูกจำนวนมาก เหมาะแก่การใช้เป็นพื้นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก เดิมทีประเทศไทยเป็นประเทศเป้าหมายในการลงทุนจากต่างประเทศ และประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความสนใจในการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด ปัจจุบันการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลงมากและฐานการผลิตในประเทศไทยถูกย้ายไปยังประเทศในกลุ่ม CLMV

การศึกษาเรื่องนี้ผู้เขียนทำการศึกษาเฉพาะประเทศ สปป.ลาว เวียดนาม และกัมพูชา ส่วนประเทศสหภาพพม่ายังมีข้อจำกัดด้านการเมืองที่แตกต่างออกไปจึงไม่นำมาศึกษาครั้งนี้ จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยพื้นฐานที่เป็นมูลเหตุการดึงดูดการลงทุน ข้อจำกัดในการลงทุน ข้อ

* ผู้รับผิดชอบบทความ E-mail :

ได้เปรียบ และมูลค่าการลงทุน โอกาสและแนวโน้มการลงทุนในภูมิภาคนี้ในอนาคตเป็นรายประเทศ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนเชิงกลยุทธ์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดึงดูดการลงทุนกลับมาประเทศไทยอีกครั้ง

คำสำคัญ: ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ประเทศในกลุ่มCLMV การลงทุนโดยตรง

ประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีสภาพภูมิศาสตร์และแนวพรมแดนที่ติดกัน 6 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน (มณฑลยูนนาน) และราชอาณาจักรกัมพูชา ในปี 2551 มีประชากรรวมกัน ประมาณ 320 ล้านคน มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross domestic product : GDP) เท่ากับ 283,738 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีเจตนารมณ์ในความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อความอยู่ดีกินดีและขจัดปัญหาความยากจนของประชาชนภายในของแต่ละประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater mekong sub-region economic cooperation : GMS) เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2535 เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม การเกษตร การบริการ และการจ้างงาน เพื่อยกระดับการครองชีพของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทาง

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนทางการศึกษา ให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขีดความสามารถและโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลกมากขึ้น เป็นแรงจูงใจแก่นักลงทุนต่างชาติ ให้มีความสนใจในกลุ่มประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงมากขึ้น ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกของเอเชียที่มีบทบาทในการขยายฐานการลงทุนมาในภูมิภาคนี้ ถือเป็นประเทศที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจต่อภูมิภาคมาโดยตลอด ประเทศแรกในภูมิภาคที่ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญในการขยายการลงทุนคือประเทศไทย ด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพที่เอื้อต่อการขยายการลงทุนของญี่ปุ่นมากที่สุดในระยะหลายปีที่ผ่านมา

นักลงทุนญี่ปุ่นให้ความสนใจประเทศไทยมากที่สุด ในบรรดาประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่นับตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้น

มา การลงทุนที่เข้ามายังไทยลดลงร้อยละ 42.2¹
สาเหตุมาจากการปรับฐานกลยุทธ์การลงทุนของ
บริษัทญี่ปุ่นในการกระจายการลงทุนไปสู่
ภูมิภาคอื่นๆ และประเทศที่ญี่ปุ่นให้ความสนใจ
ในการขยายการลงทุนเบี่ยงเบนไปยังจีนมากขึ้น
ในปัจจุบันจีนถือเป็นฐานการลงทุนที่ใหญ่ที่สุด
เกือบทุกอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม
ไทยก็ยังถือเป็นฐานการผลิตในหลาย
อุตสาหกรรม และในปี 2549 การลงทุนของ
ญี่ปุ่นในประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้ง
โดยในระยะครึ่งปีแรกมีอัตราการขยายตัว
เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองใน
เอเชีย รองจากประเทศจีน และหากพิจารณา
เฉพาะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมไทย
สามารถรักษาระดับสองมาได้โดยตลอด

¹ อ้างจากศูนย์วิจัยกสิกรไทย ปีที่ 9 ฉบับที่ 1493 วันที่
30 กันยายน 2546

ตารางที่ 1 : มูลค่าการลงทุนโดยตรงของญี่ปุ่นในต่างประเทศ

ปี 2548-2550 ปี (ตามปฏิทิน) /การลงทุน (100 ล้านบาท)	Inflow	Outflow	Net
2548	67,885	118,344	-50,459
2549	80,596	139,055	-58,459
2550	90,877	177,059	-86,182

ข้อมูลจาก JETRO

ตารางที่ 2 : มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศสุทธิของญี่ปุ่นจำแนกตามรายประเทศ/ภูมิภาคที่สำคัญ

ปี 2549-2550

หน่วย : ร้อยล้านบาท

รายประเทศ /ภูมิภาค	ปี 2549	ปี 2550
เอเชีย	20,005	22,539
จีน	7,172	7,256
ฮ่องกง	1,755	1,295
ไต้หวัน	571	1,625
เกาหลีใต้	1,768	1,534
สิงคโปร์	444	2,527
ไทย	2,307	2,973
อินโดนีเซีย	864	1,211
มาเลเซีย	3,455	381
ฟิลิปปินส์	427	1,244
เวียดนาม	543	555
อินเดีย	597	1,769
อเมริกา		

สหรัฐฯ	10,834	18,490
แคนาดา	1,028	1,850
โอเชียเนีย		
หมู่เกาะเคย์แมน	3,347	6,890
อาเซียน 10 ประเทศ	8,090	8,978
สหภาพยุโรป	20,875	23,656
กลุ่มประเทศสมาชิก OECD	32,375	50,730
รวมทั้งหมด	58,459	86,182

ข้อมูลจาก JETRO

อย่างไรก็ตามประเทศญี่ปุ่นมองว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนได้กลายเป็นภัยคุกคาม(Threats) การแข่งขันพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียของประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างมากญี่ปุ่นจึงได้หันไปมองประเทศในเอเชียอื่นๆ ที่มีแนวโน้มรับการลงทุน (Recipient Country) จากต่างประเทศได้แก่ อินเดีย ไทย ลาว กัมพูชา มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น แม้ว่าการลงทุนของญี่ปุ่นในเอเชียจะยังให้ความสนใจในการลงทุนในจีนและไทยเป็นหลัก แต่การลงทุนของญี่ปุ่นในเวียดนามได้ขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนประเทศกัมพูชา และ สปป.ลาว การลงทุนยังมีน้อยมาก ญี่ปุ่นมองสองประเทศเป็นเพียงพื้นที่ที่ญี่ปุ่นต้องเข้าไปรักษาฐานการลงทุนไว้เท่านั้นเอง ในขณะที่เดียวกันประเด็นที่น่าจับตามองคือยุทธศาสตร์การลงทุนของญี่ปุ่นที่เหมาะสม

โดยการประเมินว่าประเทศดังกล่าวล้วนมีความจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนด้านInfrastructure และภาคเอกชนญี่ปุ่นมีความสามารถเข้าไปลงทุนได้เป็นอย่างดี จึงเป็นประเด็นภาครัฐของไทยต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ด้วยเหตุเพราะการขยายตัวด้านการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศเพื่อนบ้านเดินสวนทางกับประเทศไทย ซึ่งเดิมพื้นที่ด้านการลงทุนแหล่งนี้เป็นของไทยมาก่อน

การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีเนื้อที่ 331,033 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากร ประมาณ 87 ล้านคน (ปี 2550) รูปแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมการผูกขาดและรวมศูนย์ที่รัฐบาลกลาง มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.0 ต่อปี และในปี พ.ศ. 2552 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 5 ในปี พ.ศ. 2550 มีรายได้ต่อหัว 547.7 ดอลลาร์

สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 ถึงร้อยละ 36.9 จากเดิมในปี 2549 ที่มีรายได้ต่อหัว 400 ดอลลาร์สหรัฐฯ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ประกอบด้วย ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ และ ประมง และ ภาคบริการ ร้อยละ 39.73 , 38.17 และ 22.10 ตามลำดับ (ปี 2552)

ศูนย์วิจัยกิจการไทย มีความเห็นว่า แนวโน้มการเติบโตอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ผสมผสานกับการพัฒนาการของความสัมพันธ์ภายในภูมิภาค ที่มุ่งเป้าหมายไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asian Free Trade Agreement) ประมาณปี 2563 จะเป็นเหตุการณ์สำคัญที่จะผลักดันให้บริษัท ญี่ปุ่นขยายการลงทุนในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง โอกาสของไทยในระยะข้างหน้าในการรักษาสถานะการเป็นประเทศเป้าหมายการลงทุนที่สำคัญเป็นอันดับต้นๆของนักลงทุนญี่ปุ่น จะมีความเป็นไปได้มากขึ้นเรื่อยๆเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานภายในประเทศ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุน โดยหลักสำคัญที่สุุดน่าจะอยู่ที่การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน และการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ ตลอดจนมีความมั่นคงทางการลงทุนในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ปัจจัยพื้นฐาน วิถีทางเศรษฐกิจรวมทั้งปัญหาการเมืองภายในประเทศไม่เหมาะสมและ

สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุน ทำให้ นักลงทุนต่างประเทศรวมทั้งนักลงทุนญี่ปุ่นเอง หันไปมองฐานการผลิตประเทศเพื่อนบ้านของไทยแทนประเทศเวียดนามเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับความสะดวกสบายลงทุนในลำดับต้นๆ หลายประเทศได้ลงทุนหรือมีแผนลงทุนขนาดใหญ่ในเวียดนามเรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะด้าน โครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน อุตสาหกรรมรถยนต์ นักลงทุนต่างประเทศหลายรายบินข้ามไทยไป ลงทุนในเวียดนาม เพราะการลงทุนในเวียดนาม มีค่าจ้างแรงงานต่ำ และด้วยเวียดนามมีน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติของตนเองทำให้ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค ค่าบริการขนส่งโดยทั่วไป ต้นทุน การผลิตอื่นๆ ยังมีความได้เปรียบประเทศไทย ภาษีประกอบการค้าที่รัฐเก็บจากนักลงทุนก็ต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยในภูมิภาค แม้ว่าอัตราค่าเช่า พื้นที่สำนักงานที่สูงกว่าในประเทศอื่น ภาษีเงิน ได้ส่วนบุคคลที่รัฐเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ สูงกว่าประเทศอื่นๆ ทว่าเอเซียยกเว้นจีน ปัจจัยที่สำคัญที่เอื้อต่อการลงทุนในเวียดนามคือปัจจัย ทางการเมือง นั่นคือรัฐบาลเวียดนามใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศ และการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และสำนักงานเจโทรของญี่ปุ่นได้เคยศึกษาปัจจัยส่งเสริมการลงทุนในเวียดนาม ระบุว่าปัจจัยที่สำคัญในการมองตลาดเวียดนามคือการมีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูด การลงทุนระยะยาว

ที่น่าสนใจ คือ เวียดนามสามารถดึงดูดการลงทุนขนาดใหญ่ในโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร มูลค่ากว่า 605 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี 2549 นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเวียดนามในโครงการขนาดใหญ่มากมาย มีจำนวนกว่า 200 โครงการ มูลค่ากว่า 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โครงการเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2548 ร้อยละ 12 และมูลค่าเพิ่มจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 32 และร้อยละ 70 ของโครงการเป็นการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและก่อสร้าง คิดเป็นมูลค่าร้อยละ 60 ของเงินลงทุนทั้งหมด ส่วนการลงทุนภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 23 ของโครงการ และร้อยละ 35 ของมูลค่า ที่เหลือเป็นโครงการด้านเกษตรกรรม ป่าไม้ และประมง

การลงทุนของญี่ปุ่นในเวียดนาม เริ่มชัดเจนตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2549 การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 240 ด้วยเวียดนามมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ มีปริมาณแรงงานจำนวนมาก และต้นทุนแรงงานต่ำ ประกอบกับมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อประโยชน์ให้นักลงทุน ในขณะที่ช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาทางการเมืองภายในประเทศ การลงทุนของญี่ปุ่นได้ทวี

เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ การที่การลงทุนของญี่ปุ่นในไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเดินสวนทางกัน จำเป็นที่ไทยต้องพิจารณาอย่างลุ่มลึกในทุกด้าน ประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองแม้ว่าอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะสั้น แต่สิ่งสำคัญที่ต้องให้ความระมัดระวัง คือ ประสพการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านได้ชี้ให้เห็นว่า สถานการณ์ความขัดแย้งทางสังคมและการเมืองที่ฝังรากลึกในสังคมมีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างชาติ แม้ว่าประเทศนั้นจะมีความได้เปรียบในด้านทรัพยากรหรือแรงงานที่มีต้นทุนต่ำก็ตาม นอกเหนือจากต้นทุนโดยตรงในการผลิตแล้ว ยังมีต้นทุนทางอ้อมที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคะเนล่วงหน้าและเป็นความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ เหตุผลในการตัดสินใจลงทุนต่างประเทศของนักลงทุนญี่ปุ่นให้ความสำคัญที่เสถียรภาพทางสังคมและการเมืองมากเป็นอันดับที่สาม รองจากปัจจัยในด้านแรงงานต้นทุนต่ำ และศักยภาพการเติบโตของตลาด อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นมุ่งลงทุนในเวียดนามเฉพาะเพียงบางอุตสาหกรรมและมูลค่าการลงทุนยังมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 3 เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่สำคัญ

ประเทศ	2548	2549	2551
ไต้หวัน	247.0 (24.9)	293.8 (18.9)	424.5 (44.5)
เกาหลีใต้	247.8 (137.6)	249.3 (0.6)	335.9 (34.7)
ญี่ปุ่น	89.9 (-44.0)	78.6 (-12.6)	222.0 (182.4)
สหราชอาณาจักร	63.4 (8.6)	193.0 (204.4)	176.7 (-8.4)
จีน	59.8 (0.7)	137.6 (130.1)	74.4 (-45.9)
สหรัฐอเมริกา	139.0 (23.9)	44.7 (-67.8)	65.8 (47.2)
ไทย	40.5 (14.7)	41.8 (3.2)	6.7 (-84.0)

ที่มา : CEIC (ด้านดอลลาร์สหรัฐ)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

ตารางที่ 4 การลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม จำแนกโดยประเทศ ณ วันที่ 22 เมษายน 2551

ประเทศ	จำนวนโครงการ (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ทุนที่ชำระแล้ว (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
1. เกาหลีใต้	1,903	14,718	15.9	2,721
2. สิงคโปร์	559	11,885	12.8	3,858
3. ไต้หวัน	1,822	10,932	11.8	3,078
4. ญี่ปุ่น	958	10,096	10.9	4,987
5. บริติชเวอร์จิน	353	9,925	10.7	1,377
6.ฮ่องกง	467	6,062	6.5	2,161
7. มาเลเซีย	251	4,156	4.5	1,083
8. สหรัฐฯ	385	4,111	4.4	746
9. เนเธอร์แลนด์	86	2,588	2.8	2,022
10. ฝรั่งเศส	197	2,313	2.5	1,032
11. เกาะเคย์แมน	32	1,971	2.1	595
12. จีน	571	1,873	2.0	253
13. ไทย	170	1,667	1.8	833
14. ซามัว	59	1,429	1.5	29
15. อังกฤษ	99	1,429	1.5	647
16. ออสเตรเลีย	171	1,000	1.1	397
17. ลักเซมเบิร์ก	15	804	0.9	12
18. สวิตเซอร์แลนด์	48	721	0.8	531
19. เยอรมนี	105	599	0.6	161
20. บริติช เวสต์ อินดีส์	6	511	0.6	117
อื่นๆ	621	3,876	4.2	2,515
รวม	8,878	92,666	100.0	29,155

ที่มา : Vietnam Economic Times, May 2008. P. 56

ด้วยที่ประเทศไทยเคยมีปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุนของญี่ปุ่น และความนำลงทุนยังอยู่ในลำดับต้นๆ จำเป็นที่ไทยต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อ่อนด้อย ให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนมากขึ้น เช่นปัจจัยทางการเมืองโดยเฉพาะเรื่องการคอร์รัปชัน การเรียกรับสินบน ความโปร่งใส ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวเหล่านี้เป็นสิ่งที่ญี่ปุ่นหาได้ไม่ยากนักในเวียดนาม ญี่ปุ่นจึงเลือกการลงทุนในเวียดนามแทนฐานการลงทุนในไทย ในหลายอุตสาหกรรม แม้ว่านักลงทุนญี่ปุ่นชอบเมืองไทย และสังคมวัฒนธรรมของไทยมากทำให้ความสนใจการลงทุนในประเทศไทยจึงยังมีอยู่ แต่หากปัจจัยที่เอื้อตรงต่อการลงทุนขาดหายไป ฐานการผลิตของญี่ปุ่นในไทยจะหายไป ในที่สุดเช่นกัน และฐานการลงทุนของญี่ปุ่นในเวียดนามจะผงาดขึ้นมาแทนที่

การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย

ประเทศกัมพูชามีขนาดพื้นที่ประมาณ 181,035 ตารางกิโลเมตรมีประชากรประมาณ 15 ล้านคนมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP Growth Rate) เฉลี่ยร้อยละ 6.0 และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) 10.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีประมาณ 598 ดอลลาร์สหรัฐฯ เริ่มมีการลงทุนภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี 2541 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถสร้างรายได้ถึงร้อยละ 22.3 ของ GDP ซึ่งอุตสาหกรรมหลักคือ การตัด

เย็บเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งทอ โดยมีอุตสาหกรรมอาหาร และยาสูบ เป็นอุตสาหกรรมที่มีอัตราเติบโตทรงลงมา

ประเทศกัมพูชาเริ่มเปิดรับการส่งเสริมลงทุนจากต่างประเทศในปี 2537 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา (Cambodian Investment Board: CIB) ได้อนุมัติโครงการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 1,628 โครงการ คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุน 8.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อุตสาหกรรมที่ต่างชาติเข้าไปลงทุนในกัมพูชามากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก ประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป เนื่องจากกัมพูชาได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences: GSP) จากสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ฯลฯ ทำให้ได้รับการลดหย่อนและการยกเว้นภาษีนำเข้าจากประเทศดังกล่าว ประกอบกับกัมพูชามีต้นทุนค่าแรงที่ค่อนข้างต่ำ รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎระเบียบด้านการลงทุนให้มีความโปร่งใส่ ภายหลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO ทำให้กัมพูชาเป็นฐานการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออกที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย แม้ว่าการเปิดเสรีสิ่งทอโลกเมื่อต้นปี 2548 ทำให้สิ่งทอของกัมพูชาต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง โดยเฉพาะจากจีนซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลัก แต่นักลงทุนส่วนใหญ่ยังมีความมั่นใจในอุตสาหกรรมดังกล่าว ประกอบกับสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปประกาศใช้มาตรการการ

ปกป้อง (Safeguard) เสือผ้าสำเร็จรูปที่นำเข้าจากจีน ทำให้คาดว่าสินค้าดังกล่าวของกัมพูชาจะยังคงสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดในตลาดหลักเหล่านี้ไว้ได้

ในปี 2551 มีการลงทุนในกัมพูชา 101 โครงการ เงินลงทุน 259.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปี 2550 ปรากฏว่ามีการอนุมัติโครงการลดลง 29 โครงการ หรือลดลงร้อยละ 22.31 ขณะที่เงินลงทุนลดลง 220.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือลดลงร้อยละ 45.93 โดยเป็นการลดลงตั้งแต่ช่วงครึ่งปีหลังของปี 2551 เป็นต้นมา สาเหตุเพราะมีการจัดการเลือกตั้งในกัมพูชา ทำให้นักลงทุนต่างชาติชะลอการลงทุนเพื่อรอดูผลการเลือกตั้งและการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ รวมถึงการได้รับผลกระทบปัญหาอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น และผลกระทบจากวิกฤตการเงินโลกสำหรับโครงการส่งเสริมการลงทุนในกัมพูชาที่ได้รับอนุมัติจาก CIB ปี 2551 ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ การท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เหมืองแร่ บริการทั่วไป บริการสุขภาพ ไทโรคมណคม และรองเท้า ตามลำดับ²

² ข้อมูลจากCambodian Investment Board (CIB)

ตารางที่ 5 มูลค่าการลงทุนของประเทศต่างๆ ที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในกัมพูชา ปี 2538-2551(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี ประเทศ	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	มูลค่า การ ลงทุน สะสม	อัตรา (ร้อยละ)
กัมพูชา	315	134	136	248	276	58	65	93	185	76	108.8	121.5	264.2	99.8	1,731.3	39.9
ญี่ปุ่น	1	11	0	1	1	0	1	2	0	2	1	3.9	7.5	4.6	22	0.5
เกาหลี	1	5	209	5	0	19	2	79	2	6	5.4	23.2	21.9	19.4	391.9	9.0
ไต้หวัน	6	171	35	144	50	19	57	7	1	14	0	0	13.9	9.5	350.4	8.1
ฮ่องกง	12	12	67	91	21	5	1	2	6	0	0	0	0.6	0	193.6	4.5
จีน	3	39	39	113	46	28	5	24	34	83	52.2	51.3	40.4	37.9	548.8	12.6
สิงคโปร์	105	34	13	49	2	8	0	1	4	5	2.9	1	1	12	98.9	2.3
มาเลเซีย	1,357	201	73	147	15	2	51	1	5	33	1.7	3	19.7	1	352.4	8.1
ไทย	10	40	28	33	14	26	15	0	7	1	10.9	21.4	13.8	30.6	200.7	4.6
สหรัฐอเมริกา	119	3	92	0	26	12	6	0	0	2	4.2	2	6.5	12.3	163	3.8
ฝรั่งเศส	237	12	1	1	0	5	0	0	6	3	0	0	0	2.3	18.3	0.4
สหราชอาณาจักร	54	50	6	0	2	17	2	0	0	2	1	2	1.4	1	34.4	0.8
อื่น ๆ	4	44	47	23	3	19	0	29	1	3	15.2	59.1	89.8	29.5	318.6	5.4
รวม	2,242	756	746	855	456	218	205	238	251	230	203.3	288.4	390.9	259.9	4,341.5	100

ที่มา: Cambodian Investment Board (CIB)

ตารางที่ 6 มูลค่าการลงทุนของประเทศต่าง ๆ ในโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน
ในกัมพูชาปี 2551 (จัดเรียงตามลำดับมูลค่าเงินลงทุน)

ลำดับที่	ประเทศ	จำนวนโครงการที่มีส่วนถือหุ้น	มูลค่าจดทะเบียนในส่วนที่ถือหุ้น (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
1	กัมพูชา	43	99,837,000
2	จีน	27	37,960,000
3	เกาหลี	16	19,460,000
4	ไต้หวัน	8	9,500,000
5	สหรัฐอเมริกา	5	12,350,000
6	ไทย	4	30,673,000
7	แคนาดา	4	4,750,000
8	รัสเซีย	3	4,450,000
9	สิงคโปร์	2	12,000,000
10	เวียดนาม	2	7,490,000
11	ญี่ปุ่น	2	4,600,000
12	ออสเตรเลีย	1	10,000,000
13	ฝรั่งเศส	1	2,340,000
14	อิสราเอล	1	1,500,000
15	ออสเตรเลีย	1	1,000,000
16	มาเลเซีย	1	1,000,000
17	อังกฤษ	1	1,000,000
รวม			259,900,000

หมายเหตุ: ถ้าประเทศใดถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 1 ขึ้นไป จะนับเป็น 1 โครงการที่มีส่วนถือหุ้น

ที่มา: Cambodian Investment Board (CIB)

สำหรับมูลค่าการลงทุนรวมของประเทศต่างๆ ที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในกัมพูชา ตั้งแต่ปี 2538-2551 มีมูลค่าการลงทุนสะสม 4.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุดคือ กัมพูชา มีมูลค่าการลงทุนสะสม 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ จีน และเกาหลี ตามลำดับ ส่วนประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 6 มีมูลค่าการลงทุนสะสม 200.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การลงทุนของญี่ปุ่นยังมีอัตราที่ต่ำอยู่มากเมื่อเทียบกับประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจในเอเชีย คือในปี 2551 ญี่ปุ่นมีมูลค่าการลงทุนสะสมเพียง 22 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือแค่ร้อยละ 0.5 ของมูลค่าการลงทุนสะสมในกัมพูชา ส่วนมูลค่าการลงทุนจากญี่ปุ่นในปี 2551 ยังมีอัตราน้อยมากคือเพียง 4.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นการลงทุนธุรกิจภาคการขนส่ง การร่วมทุนแปรรูปอาหาร และผลิตภัณฑ์โลหะ อย่างไรก็ตามเมื่อดูมูลค่าการลงทุนของญี่ปุ่นในกัมพูช้าย้อนในปี 2550 พบว่ามีมูลค่าสูงกว่าปีที่ผ่านมาคือมีมูลค่าการลงทุน 7.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากวิเคราะห์การลงทุนของญี่ปุ่นในกัมพูชา เป็นเพียงการรักษาฐานการลงทุนเท่านั้น ไม่ได้มุ่งยึดเป็นฐานการผลิตแต่อย่างใด

การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศสปป.ลาว

ประเทศสปป.ลาวมีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากร ประมาณ 6 ล้านคน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 27 คนต่อตารางกิโลเมตร รายได้เฉลี่ยตัวหัวของประชากรลาว ในปี พ.ศ. 2529 เพิ่มขึ้นจาก 200 ดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 713 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2550 สปป.ลาวเปิดประเทศประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติตั้งแต่ปี 2531 ในปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของกรมส่งเสริมการลงทุน (Investment Promotion Department : IPD) กระทรวงแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment) มีหน้าที่ออกใบอนุญาตส่งเสริมการลงทุน ให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน และกำหนดกฎระเบียบด้านการลงทุน

สปป.ลาว มีมูลค่าเงินลงทุนจากต่างประเทศ ในปี 2550 ทั้งหมด 1,136.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 57.89 ประเทศจีนเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนมากที่สุดถึง 496.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2550 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.23 จากปีที่ผ่านมา แต่หากดูมูลค่าการลงทุนสะสมตั้งแต่ปี 2545 – 2550 ประเทศไทยมีมูลค่าการลงทุนในสปป.ลาว สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประเทศจีนโดยมีมูลค่าถึง 1,358.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,188.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.9

และ 19.1 ของมูลค่าการลงทุนสะสมตั้งแต่
2545 – 2550

โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติสะสม
จนถึงเดือนสิงหาคม 2550 มีทั้งสิ้น 783
โครงการมีมูลค่าการลงทุน 4,768.98 ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศจีนมีโครงการลงทุน
มากที่สุด 183 โครงการ มูลค่าการลงทุน 688.69
ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่มูลค่าการลงทุนน้อยกว่า
ประเทศไทยซึ่งมีมูลค่าการลงทุนถึง 1,269.04

ล้านดอลลาร์สหรัฐ จาก 137 โครงการที่ได้รับ
อนุมัติ สำหรับสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการลงทุน
สูงที่สุดได้แก่ การผลิตพลังงานไฟฟ้า มีมูลค่า
360.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีที่ผ่านมา
ร้อยละ 79.71 รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรม
เกษตร บริการ โดยมีมูลค่า 183.5 และ 181.2
ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่สำคัญ

(ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2545-50
ไทย	6.3	96.3	57.2	450.9	655.2	92.7	1,358.8
	(-)	(1,428.6)	(- 40.6)	(688.3)	(45.3)	(-85.9)	(1,365.8)
จีน	62.6	119.9	28.2	58.1	423.2	496.1	1,188.0
	(-)	(91.5)	(- 76.5)	(106.0)	(628.4)	(17.2)	(139.5)
เวียดนาม	6.9	8.7	63.3	43.3	261.2	155.9	539.2
	(-)	(26.1)	(627.6)	(- 31.6)	(503.2)	(-40.3)	(245.9)
ฝรั่งเศส	13.4	17.6	2.5	370.3	12.1	13.1	429.0
	(-)	(31.3)	(-85.8)	(14,712.0)	(-96.7)	(8.3)	(3,174.8)
ญี่ปุ่น	0.4	3.3	4.5	4.4	401.5	6.1	420.3
	(-)	(725.0)	(36.4)	(-2.2)	(9,025.0)	(-98.5)	(6,790.2)
อินเดีย	0.1	0.2	0.0	0.0	350.0	0.0	350.3
	(-)	(100.0)	(-100.0)	N/A	N/A	(-100.0)	N/A
ออสเตรเลีย	0.5	1.5	292.7	21.3	1.4	13.6	331.0
	(-)	(200.0)	(19,413.3)	(-92.7)	(-93.4)	(871.4)	(2,333.8)
เกาหลีใต้	12.8	13.7	14.2	10.2	163.7	82.2	269.9
	(-)	(7.0)	(3.7)	(-28.2)	(1,504.9)	(-49.8)	(228.4)
มาเลเซีย	4.9	70.8	3.3	3.4	3.2	53.2	138.6
	(-)	(1,344.9)	(-95.3)	(3.0)	(-5.9)	(1,562.5)	(160.5)
สิงคโปร์	0.7	36.2	3.2	1.2	43.5	15.9	100.6
	(-)	(5,071.4)	(-91.2)	(-62.5)	(3,525.0)	(-63.5)	(532.7)
อื่น ๆ	24.5	97.8	64.1	282.3	384.7	208.1	1,061.5
	(-)	(299.2)	(-34.5)	(340.4)	(36.3)	(-45.9)	(410.1)
รวม	133.0	466.0	533.1	1,245.3	2,699.7	1,136.9	6,214.1
	(-)	(250.4)	(14.4)	(133.6)	(116.8)	(-57.9)	(446.6)

ที่มา: IMF Statistical Appendix of Lao PDR

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

N/A ไม่ปรากฏข้อมูลการลงทุน

ตารางที่ 8 เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ

(ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2545-50
การผลิตไฟฟ้า	1	85.8	5.5	1,065.30	1,776.70	360.5	3,294.80
	(-)	(8,480.0)	(-93.6)	(19,269.1)	(66.78)	(-79.7)	(814.0)
เกษตรกรรม	14	17.3	75.7	17.4	458.5	183.8	766.7
	(-)	(23.6)	(337.6)	(-77.0)	(2,535.01)	(-59.9)	(317.1)
เหมืองแร่	0.5	20.7	312.1	93.5	73.8	115.3	616
	(-)	(4,040.0)	(1,407.7)	(-70.0)	(-21.1)	(56.2)	(434.3)
อุตสาหกรรม และหัตถกรรม	59.9	80.8	35.4	14.6	123	134.2	447.9
	(-)	(34.9)	(-56.2)	(-58.8)	(742.5)	(9.1)	(233.8)
บริการ	16.5	60.3	17.5	20.9	12.1	181.2	308.4
	(-)	(265.5)	(-71.0)	(19.4)	(-42.1)	(1,397.5)	(70.2)
การค้าขาย	4.7	140.1	19	7.9	86	13.9	271.6
	(-)	(2,880.8)	(-86.4)	(-58.4)	(988.6)	(-83.8)	(1,854.0)
ก่อสร้าง	13.9	3.2	10	1.6	130.6	0	159.3
	(-)	(-77.0)	(212.5)	(-84.0)	(8,062.5)	(-100.0)	N/A
อื่น ๆ	21.3	8.9	51	11.2	6.7	89.8	188.9
	(-)	(-58.2)	(473.0)	(-78.0)	(-40.2)	(1,240.3)	(110.4)
รวม	133	466	533.1	1,245.30	2,699.70	1,136.90	6,214.10
	(-)	(250.4)	(14.4)	(133.6)	(116.8)	(-57.9)	(446.6)

ที่มา: IMF Statistical Appendix of Lao PDR

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

N/A ไม่ปรากฏข้อมูลการลงทุน

ตารางที่ 9 โครงการลงทุนจากต่างประเทศ (สะสม) ในสปป.ลาว ปี พ.ศ. 2550 (สิงหาคม)
แยกตามรายประเทศที่ลงทุน

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ลำดับ	แหล่งทุน	โครงการ	มูลค่าลงทุน
1	ไทย	137	1,269.04
2	เวียดนาม	83	744.11
3	จีน	183	688.69
4	ฝรั่งเศส	48	428.50
5	ญี่ปุ่น	26	414.65
6	อินเดีย	3	350.33
7	ออสเตรเลีย	22	317.77
8	เกาหลีใต้	81	225.07
9	มาเลเซีย	30	86.90
10	สิงคโปร์	17	84.84
11	แคนาดา	5	44.03
12	สวิตเซอร์แลนด์	5	31.05
13	สหรัฐอเมริกา	17	15.61
14	สวีเดน	3	13.09
15	นอร์เวย์	1	12.80
	อื่น ๆ	122	42.50
รวมทั้งหมด		783	4,768.98

ที่มา : Department for the Promotion and Management of Domestic and Foreign Investment (DDFI)

โครงการลงทุนจากต่างประเทศสะสมจนถึงเดือนสิงหาคม 2550 มีทั้งสิ้น 784 โครงการ เมื่อพิจารณาเป็นสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญพบว่า สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรมมีจำนวนโครงการมากที่สุด 161 โครงการมีมูลค่าการลงทุน 313.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งน้อยกว่าสาขาการผลิตไฟฟ้าที่มีจำนวนโครงการ

ลงทุนเพียง 35 โครงการ แต่มีมูลค่าการลงทุนถึง 3,292.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สาขาเกษตรกรรม มีจำนวนโครงการลงทุน 113 โครงการ มีมูลค่าการลงทุน 582.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 10 โครงการลงทุนจากต่างประเทศ (สะสม) ในสปป.ลาว ปี พ.ศ. 2532 - 2550
(สิงหาคม)

แยกตามสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ลำดับ	แหล่งทุน	การลงทุนสะสมจากต่างประเทศ		การลงทุนสะสมจากญี่ปุ่น*	
		โครงการ	มูลค่าลงทุน	โครงการ	มูลค่าลงทุน
1	การผลิตไฟฟ้า	35	3,292.25	1	400.00
2	เกษตรกรรม	113	582.78	6	5.93
3	เหมืองแร่	112	488.53	-	-
4	อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	161	313.71	11	8.96
5	การค้า	80	252.37	5	1.83
6	ก่อสร้าง	23	159.34	2	4.66
7	บริการ	129	126.74	9	7.45
8	โรงแรมและร้านอาหาร	44	102.18	3	4.10
9	โทรคมนาคม	3	39.94	-	-
10	อุตสาหกรรมไม้	32	24.56	3	4.34
11	ธนาคาร	8	15.00	-	-
12	สิ่งทอ	25	14.50	2	1.82
13	ที่ปรึกษา	19	5.07	-	-
รวม		748	5,471.08	42	439.09

ที่มา : รวบรวมจาก Ministry of Planning and Investment, Laos PDR

Department for the Promotion and Management of Domestic and Foreign Investment
(DDFI)

* รวมถึงการลงทุนที่ญี่ปุ่นร่วมทุนด้วย

หากวิเคราะห์การลงทุนของญี่ปุ่นในลาว พบว่าการลงทุนส่วนหนึ่งมาจากการย้ายฐานการผลิตของนักลงทุนญี่ปุ่นที่อยู่ในไทย และคาดว่า การขยายฐานการผลิตเข้าสู่ลาวมีแนวโน้มมากขึ้น เนื่องจาก อัตราการจ้างแรงงานที่ต่ำ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และไทยกับลาวอยู่ใกล้กันและมีภาษาและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม สปป.ลาวมีการปรับกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพเพื่อดึงดูดนักลงทุนญี่ปุ่น โดยใช้นโยบาย Land Lock to Land Link โดยการพัฒนาปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน รวมถึงระบบขนส่งมวลชน กฎระเบียบการปฏิบัติในการนำเข้าและส่งออกให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการใช้แผนเชิงรุกในการเข้ามาจัดประชุมสัมมนาให้กับบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยเพื่อชี้ให้เห็นศักยภาพและโอกาสสิทธิประโยชน์ในการเข้าไปลงทุนใน สปป.ลาว

บทสรุป ภาพรวมการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและแนวโน้มในอนาคต

ประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง เป็นกลุ่มประเทศที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก มีทรัพยากรที่ยังไม่ถูกใช้มหาศาล ในปัจจุบันได้ร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน เพื่อความอยู่ดีกินดีและขจัดปัญหาความยากจนของประชาชนแต่ละประเทศ จึงทำให้เกิดการขยายตัวทางการค้า

การลงทุน อุตสาหกรรมการเกษตร การบริการ และการจ้างงานในพื้นที่ เป็นที่จับตามองในเวทีการค้าโลกอย่างมาก เป็นแรงดึงดูดนักลงทุนต่างชาติในการเข้ามาลงทุนมากขึ้น ประเทศญี่ปุ่นยักษ์ใหญ่ทางเศรษฐกิจของเอเชียญี่ปุ่นที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและแรงงาน และมีการขยายการลงทุนในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายในการตั้งฐานการผลิตของญี่ปุ่นมิได้เน้นเพื่อการบริโภคในพื้นที่เท่านั้น แต่เน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและการนำกลับสู่ตลาดหลักแหล่งใหญ่คือญี่ปุ่นเอง ในระยะกว่า 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตหลักของญี่ปุ่น ในปัจจุบันฐานการผลิตที่สำคัญของญี่ปุ่นอยู่ที่จีน และได้กระจายไปส่วนต่างๆ แต่ญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญอยู่ที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอันดับแรก ประเทศไทยเป้าหมายในการขยายฐานการลงทุนส่วนใหญ่มีปัจจัยพื้นฐานภายในประเทศอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของญี่ปุ่น มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน มีแรงงานราคาถูกอย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยอื่นๆ อีก และที่สำคัญเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศต้องสร้างความมั่นใจในการลงทุน การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศ และดำเนินการปราบปรามการคอร์รัปชันอย่างจริงจัง ประเทศไทยฐานการผลิตเดิมที่สำคัญของญี่ปุ่นมีปัญหาภายในมากมาย ฐานการผลิตของญี่ปุ่นจึงถูกย้ายไปประเทศที่มีศักยภาพดีกว่า หรือใกล้เคียงกัน จนกระทั่งในปัจจุบันมูลค่าการ

ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเดินสวนทางกับ ที่สุด เป็นที่แน่นอนฐานะทางเศรษฐกิจที่
ประเทศไทย หากไทยไม่ปกครองและรักษา เหนือกว่าก็จะถูกแซงหน้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนได้ใน
ระยะอันใกล้ สถานการณ์การลงทุนในไทยจะหมดไปใน

Reference

- ข้อมูลประเทศเวียดนาม สถาบันเอเชีย
ตะวันออกศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กันยายน
2552 <http://www.scb.co.th/LIB/th/article/kra/2546/k1493.html>
- ข้อมูลประเทศกัมพูชา สถาบันเอเชียตะวันออก
ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กันยายน 2552 http://www.netloc.co.th/article/economic_jp_01.pdf
- ข้อมูลประเทศ สปป.ลาว สถาบันเอเชีย
ตะวันออกศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กันยายน
2552 <http://www.ryt9.com/s/ryt9/19002>
http://www.mfa.go.th/jtepa/archives/news_1049.html
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
<http://www.depthai.go.th> www.vietpartners.com/statistic-fdi.htm
www.imf.org/external/pubs/ft/seminar/2002/fdi/.../doanh.pdf
- www.homeloverthai.com/index.php?option=com_content...
- www.scb.co.th
- <http://social-pgmi.blog.mthai.com/2009/11/02/public-12>
- http://www.the-thainews.com/analyzed/inter/int040749_2.htm
- http://www.thaiembassy.jp/rte3/index.php?option=com_content&view=article